

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvmdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Ófelsége a magyar nemzethez.

Zombor, 1896. november 2.

Vége van immár a millenáris ünnepségeknek. Megmutattuk országnak-világnak, hogy az ezeréves Magyarország milyen hatalmas, nagy és virágzó.

Ófelsége a király is eltávozott a körünkből azok után a szép napok után, a melyeket hű magyar nemzete körében töltött.

Eltávozása előtt nem mulaszthatta el, hogy legmagasabb elismerését ne fejezze ki hű magyar népének. A király egy megleghangu levelet intézett Bánffy Dezsőhöz, a miniszterelnökhöz, meghagyván neki, hogy ez a levél az egész ország lakosságának tudomására hozassék.

Hálás szívvel veszi tudomásul Ófelsége magas elismerő levelét Magyarország loyális népe. Tul vagyunk a millenáris ünnepségeken s megkezdjük a második ezer év nehéz munkáját. Adjon erőt a nehéz munkához legkegyelmesebb Urunknak s hű magyar népének egymás iránt való szeretete, kölcsönös bizodalma és tisztelete.

Ófelsége levele így hangzik:

Kedves báró Bánffy!

Most, midőn kedvelt Magyarországom ezeréves fennállása alkalmából tartott ünnepségek immár lezajlottak, visszapillantva a lefolyt hónapok eseményeire, nem távozhatok szeretett székes fővárosomból anélkül, hogy ki ne fejezzem ujabban is valódi örömet és teljes megelégedésemet ezen, a nemzetek életében ritka s valóban korszakot alkotó nemzeti ünnep lélekemelő lefolyása felett.

A mit néhány hó előtt mint biztos reményt jeleztem, beteljesült.

Megmutatta a nemzet az egész világ előtt, hogy ezereves fennállása után büszkén tekinthet nemcsak politikai vívmányaira, hanem szellemi és anyagi fejlődésére is, s hogy ez által méltó helyet foglalhat el a kulturálmok közt; megmutatta nemcsak az országzszerre történetek és tanusított kegyeletteljes és példás magatartása által, az

állam egyik legszilárdabb alapját képező rajongó hazaszeretetét és biztosítékát nyújtotta Személyem és Házam iránt tanusított szeretete és hű ragaszkodása által különösen annak, hogy az ily tettek képes, ily érzelmeitől áthatott és királyával egyetértő nemzet, bizvást és legjobb reményekkel tekinthet a jövő ezred elé.

Szivem sugallatát követem, midőn Önt ezenel utasítom, hogy ez örömet és megelégedésemet országzszerre hirdesse s kérem az isteni gondviselést, hogy kedvelt Magyarországomat és a nemzetnek, szellemi haladása és anyagi jóléte további fejlesztésére irányozott törekvését, mely téren még oly sok a teendő, — ezentul is bő áldásával kísérje és engedje, hogy a nemzet ezen törekvése gyümölcsét nem csak a kül-, hanem a belbéke oltalma alatt is, testvéries egyetértésben és szeretetben élvezhesse, hagyományos alattvalói hűség mellett szem előtt tartva mindenkor csakis az ország valódi javának, s mint ennek egyik főtényezőjeként az egész monarchia jogosult érdekeinek előmozdítását.

Kelt Budapesten, 1896. évi október hó 28-án.

Ferencz József s. k.

Báró Bánffy s. k.

Győzelem után.

Zombor, november 2.

Bácsme gyében a szabadelvűpárt minden jelöltje nemcsak győzött, de fényesen győzött. Köszönet a vezéreknél, köszönet a közkatónaknak, akik ezt a páratlanul álló sikert kiküzdötték.

A megválasztott szabadelvűpárti képviselők diszes gárdája, meg vagyunk győződve, nem lesz hűtlen azon elvekhez, melyeknek megválasztásukat köszönhetik. Közre fognak működni hazánk s e megye javára.

A küzdelem után nem a „vae victis“ jelszava áll a szabadelvűpárt zászlaján, nem akar végig szántani az ellenzék vert seregén; mi sem akarunk hosszabban időzni pl. a néppárt nagy fiaskójánál — látta s tudja azt mindenki — nem akarunk a nemzeti párt széthullásáról sokat beszélni, nem csinálunk politikai tótkét azon tény-

ből, hogy a függetlenségi párt e megyében elvesztette a talajt lábba, s meg sem említjük a nemzetiségi velleitások itt-ott felbukkant, de csattanós választ nyert áramlatát. Hisz a nagy párharcokra nyugalmas munkának kell következnie, melyben a haza számít ugy a szabadelvűpárti mint ellenzéki polgárok észére és szívére. A győztes szabadelvűpárt nem fog mulni, hogy a pártküzdelmek minden nyoma eltűnjék s mindnyájan együtt működjünk közre megyénk és városunk érdekeinek előmozdításán.

Egynehány összefoglaló megjegyzést azonban kötelességünk megtenni.

Az ellenzéknek fáj a vereség s ezt értjük. Fáj, hogy Apponyi gróf többszöri megjelenése, formális korteskedése dacára a legkisebb eredményt sem tudták felmutatni, de még jobban fáj nekik az, hogy a bácsme gyei választások törvényesség és tisztaság dolgában minden kifogáson felüliek.

Ha legalább azzal vigasztalhatnák magukat, hogy a megyei szabadelvűpárt törvénytelenések árán jutott a győzelemhez. Ha legalább azt irhatnák, hogy jogtalanságok történtek s ez ellen nem birt az „erős ellenzéki“ áramlat küzdeni. De így teljesen vigasztalanul áll az ellenzék s csak a legyőzöttek ódi és sablonszerű frázisaival próbál írt keresni tátongó sebére. Keresik a győzelem „titkát!“ Nem titok az. Elvesztették a polgárság bizalmát. Az egyházpolitikai törvények és a kiegyezési kérdések domináltak a választásokat.

Az elsőről most nyílt alkalma nyilatkozni a polgárságnak s ez a nyilatkozat legfényesebb elégtétel azoknak, a kik ezen törvényeket létre hozták és életbe léptették. Szükség volt erre azért is, hogy ki legyen állítva a szegénységi bizonyítvány a revizió követelői részére. Nos ezen szegénységi bizonyítvány ki van állítva s meg van döntve az az állítás, hogy a reviziót az egész polgárság kívánja.

A kiegyezés ügyében pedig az egész ország nem azoknak szavazott bizalmat, a kiknek egész működése a tények szántsándékos elferdítéséből állott, hanem azok részére előlegezte bizalmát, a kiknek programján Magyarország gazdasági érdekeinek minden irányu megvédése áll.

Keresi az ellenzék a zombori bukás okát is. Nagyon egyszerű dolog ez.

Öt évvel ezelőtt az elámitott t o m e g a r a -

A „BÁCSKA“ tárcája.

A „Csingilingi csárda“.

Rút a nóta, a melyik itt járja.
 Ez a kocsmá részegek tanyája.
 Ocsmány beszéd, szitok, minden fajtán
 Hangzik föl a mulatozók ajkán.

Nem cigány húz, csak pikulás játszik.
 Vén gazember: a szeméből látszik.
 Ahhoz hajol (hogy-hogy nem kinézte),
 Ahhoz hajol, kinek több a pénze.

Nem bort isznak, hisz ez drága nekik.
 Pálinka foly az asztalon végig!
 Az üveget, otrombán kacagva,
 Egy, a másnak kézzel-kézre adja.

A kocsmáros lánya (mit csináljon?)
 Elkertül ilyenkor az álom.)
 Közéjük ül, mulatásra vágyva
 S belé kacag a duhaj nótaba.

Most az egyik legény ölbe kapja
 S megcsipdesi... Nem tiltja az apja.
 — Fiatal vér! — Így szól vigyorogva,
 Letül aztán a másik sarokba.

S a legények örömeire ennek
 A mulatság végletébe mennek.
 Ropnak tüzes, szemérmetlen táncot...
 A milyet csak ez a csárda látott!

... S szól a nóta, csúnya nóta, egyre
 Kiballatszík a nagy éjbe messze.
 A mécs fénye pedig a távolba,
 Ugy süt, mintha csillaglánya volna.

— Tán a vándor csillagnak is nézi,
 Csillagnak, mely majd célhoz vezérli.
 S a káromló nótanak vad hangját
 Messze künn... tán szolozsmának hallják!

Keményfi.

FELTÁMADUNK.

Írta: Murányi Sándor.

Jó édes anyám!

Minapi leveled végtelen szomorúsággal töltötte el szívemet, melynek csak végső sora árulja el azt a tengernyi keserű, mély fájdalmat, mely anyai szived átjárja. Közönyös, mindennapi dolgokról értesítesz abban engem, de a mit a végén írsz, az sokat tudat velem: „... és most maradok s vagyok a te szomorú anyád: Emma.“

Leveledben nem írsz arról a hét törőről, mely lelkedet, szivedet átjárja, nem írsz az álmatlan, sirásodat párnáidba fojtó éjszakák gyötrelmeiről, csak maradsz az én „szomorú“ anyám!

Oh te végtelen szerelmes, szerető anyai szív, ki visszasiratnád korán elhunyt, drága gyermeked, miket szenvedhetsz a te vigasztalan gyászodban?! Én tudom, érzem azt jó édes anyám, ki veled siratom gyermekedet, az én szép öcsémet s mégis azt írom, hogy ne szomorodjál jó anyám.

Lásd itt vagyunk mi testvérek, kik az élők önző féltékenységével kértünk, légy továbbra a mi szerető, édes anyánk s ne tépd fel a hegyedni készült sebet, melyen a kegyelet lép a fájdalom helyébe.

Sokan vigasztaltak engem is, melyből jóformán

csak a szándékot vettem észre, de a szavak igazságát a fájdalomban eltompult lélek, ész fel nem foghatta.

— Igaz... igaz: mindnyájunknak meg kell balni — mormolja rá az ember s a mellett a gyászos önzés belésajog a szívbe:

— De ilyen korán, ilyen szép, jó fiut veszítsen el az ember, az elviselhetetlen!

..... Szobámban az őszi, boros délután korai sötétsége terjed: dolgozni már nem lehet, lámpát gyújtani még korán van, máskülönben ilyenkor sétálni szoktam, de most itt ülök s olvasom az írószalom fölött függő gyászkeretből:

..... reményteljes éltének 20-ik évében, két heti szenvedés után... s szememből egyik könyvesebb hull a másik után összekulcsolt kezemfejére s már nem olvasom, csak siratom, elsiratom az ő „gyászos elhunyt“, a mint az ott a fekete keretes gyászjelentésben is következik.

A lámpa hirtelen világossága — mit most hoz be takarítóném, az öreg Anna — térít újra magamhoz s zsebkendőmmel igyekszem elfojtani előtörő könnyűimet.

— Megint sirni tetszik tekintetes ur — szólal meg a jószívű öreg asszony, az ő tótos kiejtésével.

— Dehogyan tetszik Anna, dehogyan... .

— Nem szabad sokat sirni, az megárt, hisz megmondtam már — zsörtölődik igazán résztvevő hangon az öreg, jó Anna.

Leteszi a lámpát, jó estét kíván s ki tudja hányadszor kérdi s mondja:

— Ugye mefejájásban halt meg a fiatal tekintetes ur?

Ráhagyom, hogy: igen; hisz' ő előtte ugyisincs más, kinzobb, halálhozó betegség, mint a „mefejájás“. Már 32 eeztendő óta emészti, e szegény asszonyt kinzó mellbetegése s azt hiszi, hogy mindenki attól halt s abban fog meghalni s őh gyötrelmem, ki tudja neki meddig kell azt még cipelni.

Siralmas szavakkal eseteli előttem betegségét, mint vergődik hosszú éjjeleken át nedves kamrájában,

tott győzelmet az intelligens elemek felett, melyek kellőleg nem tömörültek. Visszafoglalta most városunk intelligenciája a pozíciót, melyet ő van hivatva betölteni, visszafoglalta attól az ellenzékétől, melynek őt évi működése a nagy tömeget is kiábrándította.

Azután a szerb-magyar kérdés felvetése, ezen az ellenzék előtt jónak hitt „á tout“ őket csapta agyon; tömörült ezzel szemben az egész magyarság, sőt a higgadt elemek által vezetett szerbség is.

Dacára az öt év óta az ellenzék részéről szakadatlanul folytatott korteskedésnek, az utolsó pillanatban egymással meghasonolva, eszmésgényen s minden politikai tartalom nélkül állott az ellenzék a polgárság elé, mely megunt a vesszőparipán való nyargalást, az ígéretek be nem váltását, szóval az egész görögtüzet s azok köré tömörült, akik nem szóval, hanem tettekkel munkálkodtak. Keresse tehát az ellenzék a bukás okát ott, a hol van: egyszer lehetett a tömeg szenvedélyére való apellálással győzni, másodszer azonban nem.

Nem keveset nyomott a latba a szabadalvü-párt lelkesedése s a jelölt szerencsés megválasztása. A szabadalvüpart minden polgára teljes agilitást fejtett ki. Az iparos osztály nagy erővel tömörült Széchenyi mellé; az egyes városrészek közül a felsőváros és belváros hű maradt elveihez, a szelencse impozans többséggel vonult fel, a cservenkában, — az ellenzék e győzhetlennek hitt várában alig volt különbség, a számával pedig eddig soha nem tapasztalt számmal sorakozott a szabadalvüpart zászlaja alá.

A „terrorizmus, vesztegetés“ csak mosolyt fakaszt, mert a zombori mandátumot tisztaság és lelkesedés dolgában egy sem fogja felülmúlni. „El az ellenzékben a revanche eszméje, s öt év múlva találkozni fogunk“; Isten ments, hogy akkorára az ellenzéknek a magja is kivesszen; hazafui megnyugvással fogadjuk majd ha egy elvi alapon álló ellenzék küzd le bennünket, de azt méltóztassék megjegyezni, hogy olyan sereggel, a mely csak az imént volt kénytelen kapitulálni, erős várat bevenni nem lehet.

A nagy győzelem után pedig „béké v e l ű n k.“

Politika.

Választás Szabadkán. Szabadkán október hó 29-én tartották meg a képviselőválasztásokat. Az első kerületben ifj. Vojnits Sándor szabadalvüparti jelölt ellenjelöltje Mamuzsich Mátyás prépost volt néppárti programmal. Ifj. Vojnits Sándor választott meg 749 szavazattöbbséggel. A második kerületben Vermes Béla szabadalvüparti jelölttel szemben Hock János lépett fel nemzeti párti programmal. Vermes Béla 657 szavazattöbbséggel választott meg. Így tehát Szabadkán is mindkét kerületben a szabadalvüpart győzött. A választás teljes rendben folyt le.

A választások eredménye vármegyékben. A választások befejezése után kiadott rendkívüli számunkban már közöltük azt az örövendetes tényt, hogy a választások vármegyékben a szabadalvüpart teljes diadalát eredményezték.

őhajtozza a halált s kinjában káromolja végzetét, mely oly sokáig várt magára.

Vigasztalás, remény, megnyugvás van abban, midőn távozóban megégszter mondja:

— Ne sirjon tekintetes ur, mindenkinek meg kell halni.

Még csak ebben bizik ő is s oly érzéssel mondja el az örök törvényt, hogy naponta látva ennek a 66 esztendő asszonyának szenvedését, érzem a meggyőző igazság hatását és lellem lecsendesül.

Lecsendesült. S néked is azt írom édes anyám, hogy jusson eszedbe a sok szenvedő, nyomorult ember, kiknek kinyitj az életet a Mindenható végtelen kegyelmét, ki a későbbi szenvedésektől óvta meg őt kora halálával.

Azt fogod mondani, hogy az ész megértheti azt, de a lélek, a szív fájdalommal mégis visszavág:

— Ez egy beteg öreg asszony, de lám: hány fiatal, egészséges él s ő, a miénk, már nincs többé.

Igaz; ezek boldogok lehetnek, mint voltunk mi is, de ők sícsenek kizárva a fájdalomtól. S aztán hidd el nekem, ki az élet viszontagságait, örömet, bánatát jól ismerem, sokan vannak ezek között olyanok, kik a fiatalság ösztönével kapaszkodnak ugyan az élethez s mégis találnak irigyelni valót a mi halottunkon.

Kik érzik töveit annak a virágnak, mit az élet fakasztott számukra, melynek eleinte csak illatát érezték

Az életnek is meg van az ő „tartozik“ „követel“ rovata s mi élők járjuk a nehéz rovatot, kínos verekj-tétkünkkel, lassan öregbedő, fogyó egészségünkkel tör-lesztjük ama tartozásokat, mik seregszámra van terhünkre bevezetve.

Szorongó aggály nehezedik lelkünkre, ha arra gondolunk, hogy a halál felüti az élet főkönyvében lapunkat s kitűnik, mi rossz részletfizezők voltunk s kivilágljuk, hogy tettünk-vettünk olyasmint is, a mi egy emberöltő vezekléssel sem törleszthető.

Ki tudja, hogy a most élő boldogok, kik az élet viráginak csak az illatát ismerik, majdan husz év múlva

Egy pártonkívüli képviselőnk van, a többi mind szabadalvüparti. Hét ellenzéki kerületet hódított meg a szabadalvüpart és pedig: Zombor, Ujvidék és Zenta városokat, továbbá az apatini, a kernyai, az almási és ó-kanizsai kerületeket. Erdekeseinek tartjuk ideiktatni a volt és a jelenlegi képviselők névsorát. A volt képviselők névsora: *Fernbach József* (nemzeti párti, a kernyai kerületben), *Gromon Dezső* (szabadalvüparti, a tovarisovai kerületben), *dr. Ivánovits Iván* (szabadalvüparti, a kulpini kerületben), *dr. Kék Lajos* (nemzeti párti, az apatini kerületben), *Kozma László* (szabadalvüparti, a verbázi kerületben), *Latinovits Ernő* (szabadalvü-párti, a rigyicai kerületben), *Olay Lajos* (függetlenségi párti, az almási kerületben), *Poppovits Vazul* (szabadalvüparti, az ó-becsei kerületben), *Rohonyi Gyula* (szabadalvüparti, a hódsgáhi kerületben), *Tompa Antal* (függetlenségi párti az ó-kanizsai kerületben), *Zákó Milán* (szabadalvüparti, a titeli kerületben), *dr. Drakulits Pál* (Zombor városában, nemzeti párti), *Antunovits József* és *Vermes Béla* (szabadalvüpartiak, Szabadka város. Az előbbi később a szabadalvüpartból kilépett.) *Plósz Sándor* (szabadalvüparti, Baja város), *Visontai Soma* (függetlenségi párti, Ujvidék városa), *Szabó László* (függetlenségi párti, Zenta városa). Ezen képviselők közül a jelenlegi választásnál kimaradtak: Antunovits József, dr. Drakulits Pál, Fernbach József, Kék Lajos, Latinovits Ernő, Olay Lajos, Poppovits Vazul, Szabó László, Tompa Antal és Visontai Soma. Uj képviselők lettek: Bedő Albert, Bezerédy István, Gombos Béla, Kovács Pál, Latinovits Pál, dr. Molnár Károly, Piukovits József, Siskovits Tamás, Széchenyi József és Vojnits Sándor. Egy képviselő, Rohonyi Gyula kerületet cserélt, a mennyiben nem Hódsgáhon, hanem Ujvidéken választott meg. A jelenlegi képviselők betűrendes névsora tehát a következő:

Bedő Albert (apatini kerület), *Bezerédy István* (ó-kanizsai kerület), *Gombos Béla* (ó-becsei kerület), *Gromon Dezső* (tovarisovai kerület), *dr. Ivánovits Iván* (kulpini kerület), *Kovács Pál* (Zenta városa), *Kozma László* (verbázi kerület), *Latinovits Pál* (rigyicai kerület), *dr. Molnár Károly* (hódsgáhi kerület), *Piukovits József* (kernyai kerület), *Plósz Sándor* (Baja város), *Rohonyi Gyula* (Ujvidék város), *Siskovits Tamás* (almási kerület), *Széchenyi József* (Zombor város), *Vermes Béla* (Szabadka város II. kerület), *ifj. Vojnits Sándor* (Szabadka város I. kerület) és *Zákó Milán* (titeli kerület). — A 17 képviselő közül *Siskovits Tamás* pártonkívüli, a többi 16 mind szabadalvüparti.

Ujdonságok.

Kinevezés. Öfelsége a király Szilágyi Lajos zentai aljárásbíró a nagy-becskereki törvényszékhez bírva nevezte ki.

Kinevezés. Steiner Ármín zombori betétszerkesztési szakdíjnok irnokká neveztetett ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Macskásy Sándor győri áll. tanítónképző intézeti rendes tanárt e minőségében a bajai áll. tanítóképző intézetbe helyezte át.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1896. évi november hó 4-én d. e. 11 órákor a városbáza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. Targyisorozat: A zombori kir. pénzügyigazgató megkeresése az italmérsi jogberlet felmondása folytán teendő intézkedés tárgyában.

fájlalva nem sóhajtkák: vajha én lettem volna az, kiből azt siratták, hogy akkor halt meg, midőn tulajdonképen „élehetett“ volna!

Vannak órák, napok, midőn esztünkbe jutnak e sulyos adósságok s a felébredt lelkiismeret követelő hangon kérdi:

— Lesz-e, van-e még annyi idő, hogy mulasztásaid, vétkeidet elsimítsad, életed nagy tartozását haláloddal kiegyenlítheted?

Azért boldog ő, ki meghalt, ki meghalt korán, a míg az élet csekély követelését kiegyenlíthette, kiből a hozzá fűzött reményeknek csak folytatása szakadt meg, de nem világlík ki, hogy arra érdemtelen volt, ki után nem sikolt rém gyanánt az a sok szörnyeteg, miket szívében angyal gyanánt dédelgetett s a melyek aztán a bűnök sorozatával töltötték meg lapján a „tartozások“ rovatát.

Vigasztaljon gyermeked halálában az jó anyám, hogy emléket tisztán hagyta reánk, mely drága örökséget oly kevesen hagyhatják szereteteiknek.

Ez ad nyugalmat baló porának, ez boldogította rövid hivatását, betöltött életét is.

Ne zavard nyugalmat sötét gyászoddal, enged a kegyeletet szivedbe, hadd melengesse az irántunk anyai szeretetedet s légy ezentul a mi kedvesen szerető s ne „szomorú“ anyánk.

Halottak napján, ott kin az ő sirjánál, jusson eszedbe, a mivel az öreg, jó Anna engem vigasztal: hogy egyesülni fogunk véle, a mikor a jó Isten akarja, paraucsolja.

A szomorú vigaszban erősítsen bennünket, a temető biztató reménye.

„Feltámadunk“!

Isten áldjon és erősítsen meg édes jó anyám; csókol, ölel szerető

Fiad.

Kinevezés. Dr. Vojnits István főispán Fischer Nándor rendszerinti díjnoknak szolgabírói I-ső irnokká történt kinevezése folytán megütrült díjnosra Szabó Orestz hódsgáhi közjegyzői irnokot nevezte ki.

Sajtóügyi végtárgyalás. A dr. Thim József és dr. Donoszlovits Vilmos között felmerült sajtóperben a szegedi esküdtészek a tegnapi napon tartotta meg a sajtóügyi végtárgyalást. A tárgyalás eredményéről lapunk zártakor még nem kapunk tudósítást.

Katonai előléptetés. A novemberi katonai előléptetések alkalmából a cs. és kir. 23. gyalogezred zombori zászlóaljánál Puskás tiszthelyettes hadnagygyá lett előléptetve.

Katonák esküje. Nagy napjuk volt vasárnap, november hó 1-én a helybeli közöshadseregbeli és honvédségi unjocoknak, továbbá a póttartalékosoknak. Az esküt tették le; hűséget esküdtek királynak, hazának s annak a zászlónak, amely alatt küzdeniök, barcolniök kell. Délelőtt 9 órákor a róm. kath. templom elé vonultak a katonák s itt maradtak a mise tartama alatt. Mise után kaszárnyaikba vonultak s ott tették le az udvaron a hűségi esküt.

József főherceg köszönete. József főherceg Öfensége Bács-Bodrogh vármegye közönségének megköszönte a Mária Dorottya eljegyezése alkalmából hozzá intézett üdvözlő feliratát.

Áthelyezés. Csázi István újvidéki kir. postatávíróoszt. Karánsebesre helyeztetett át.

Előléptetések a honvédségnél. A novemberi katonai előléptetések alkalmából a minket érdeklő 6. honvédségi gyalogezrednél a következő előléptetések illetve kinevezések történtek: Farkas Sándor őrnagy, hadkiegészítő parancsnok alezredessé, Zdelár Antal százados őrnagygyá nevezettek ki; Fodor Pál századosnak az őrnagygi illetékek engedélyeztetettek; továbbá Biscoutini Péter és Pocker József II-oszt. századosok I. oszt. századosokká, II. oszt. századosokká Balogh Mihály és Farkas István főhadnagyok nevezettek ki; dr. Lemberger Rezső ezredorvos törzsorvos lett és egyidejűleg a debreceni honvéd-kórházhoz osztatott meg, dr. Cziriák Ambrus II. oszt. ezredorvos I. oszt. ezredorvossá és dr. Scherer János, dr. Mezei Izsó tart. segédorvosokat főorvossá, végül Skultéthly Aladár hadapród-tiszthelyettest hadnagygyá és Zelei Győző törzsorvost hadnagy-kezelő tiszté nevezettek ki.

Pályázat. Pályázat van hirdetve az újvidéki törvényszéknek két aljegyzői állásra.

Jótekonyság. Gróf Zichy N. János a topolyai izraelita templom renoválására 200 frtot, a topolyai két izr. jótekonny egyletnek pedig 75 frtot adományozott.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a szabadkai törvényszéknek aljegyzői állásra.

Virilisták névjegyzéke. Zombor szab. kir. város igazoló választmánya által az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-a értelmében az 1897. évre összeállított, illetve kiegészített legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzéke a hivalkozott törvény 28. §-a rendelkezéséhez képest f. évi október hó 29-étől november hó 12-éig bezárólag Gyurisits György városi főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett. Ugyanezen névjegyzék ellen felebbeszékek folyó évi november hó 12-ig a városi állandó bíráló választmányhoz címezve a város polgármesterénél nyújthatók be.

Halottak napja. November 2-ika minden esztendőben a holtaké. Ezt a napot a kegyeletes emberek a megholtakról való megemlékezésnek szentelik. Kimentek a temetőbe, oda járulnak a sírokhöz s ájtatos fohászt küldenek az Egek Urához, hogy könnyítse meg a földet az elhunytaknak s adja meg nekik az örök üdvösséget. A halottak napjának előestéjén a temetőben a sírokat feldisztatik s kiviláglítják. Egyes sírok pazar fényárban usznak, más síroknak csak egy kis mécses avagy gyertya pislog; de minden sír mellett egyforma szívfaidalommal és keserűséggel térdelnek az elhunyt hozzátartozói. Esős őszi nap volt tegnap, mintha csak a természet is azt akarta volna kifejezni, hogy ezen a napon hány embernek a szívebe ujul fel, a midőn elhunyt szeretteire gondol.

Pályázat. Pályázat van hirdetve az ó-becsei és a titeli járásbírósgóknaál aljegyzői állásra.

Kitüntetett kiállítások. A milleniumi kiállítás-szon a baromfiállítás osztályánál kiállított galambjaikért díszoklevelet nyert Demetrovits Sándor Zomborból és Szokolovits György Bajáról.

Műkedvelői előadás. A zombori Tóth Kálmán-kör — mint értesültünk — folyó hó 10-én kedden a városi színházban műkedvelői előadást rendez.

Jótekonyság. Hartmann János újsoóvéi és Sigmund Góntér ó-soóvéi jegyzők f. október hó 22-én töltötték be jegyzői hivataloskodásuk 25-ik évét. Ez alkalomból Hartmann János 300 frtot, Sigmund Góntér 1000 frtot adtak át az újsoóvéi ev. ref. és ugyanannyt az ág. h. ev. egyházának, hogy ez összegnek mint alapítványnak kamatai évenként egy szorgalmas szegény újsoóvéi illetőségű tanítóképződei illetőleg középiskolai tanuló segélyezésére fordíthatassék. Sigmund ezenkívül 300 frtot az ó-soóvéi szerb egyháznak adományozott egyházi célokra.

Vasuti szakértő. A földmívelésügyi miniszter Kanitz Emil parabutyi kórállatorvost a parabutyi vasuti marharakodó állomáshoz szakértőtül rendelte ki.

Gyógyszertár. Marcell Elemér és Posch Albert okleveles gyógyszerészek együttes kérvénye folytán a belügyminiszter megengedte, hogy a katymári gyógy-szertár személyes joga Marcell Elemér-ről Posch Albert-ra átruháztassék.

Új vasutvonal megnyitása. A palánka-feketehegyi vasutvonal immár elkészült. A vasutvonal ünnepélyes megnyitását s a forgalomnak való átadását a mai napon, folyó hó 3-án eszközlik. A kereskedelmi miniszterium részéről dr. Halászy László miniszteri segédtitkár jelenik meg a múltanrendőri bejárson.

A „Bácskai Napló“. Szabadkán folyó évi október hó 4-én „Bácskai Napló“ című napilap indult meg dr. Csillag Károly szerkesztésében. A napilap igen rövid életű volt, a mennyiben október hó 29-én már megszűnt. A lap megszűnésének oka az, hogy Kalmár Arnold kiadótulajdonosnak el foggyott a pénze, illetőleg — állítása ellenére — pénze nem is volt. Október hó 28-án azzal állott elő, hogy ő tovább a kiadásokat nem fedezi. A szerkesztőség megtette ellene csalás miatt a feljelentést. Sajnáljuk a „Bácskai Napló“ szerkesztőségének tagjait, a kiket a kiadó ennyire felültetett.

Hal-
rosunk tör-
részvétel
rövid szen-
bentő, szin-
színtébb r-
sunk közel
volt, aki n-
város közt-
utjára.

„Ale-
és V.“ leg-
nek írja a
elvpárt gy-
piszkos hau-
az ellenzék-
zelemre. H-
világítására
„S mi-
A meg-
feledés. A g-
csak kötele-
kormányra s-
az akasztófa-
Verjen.
Ezeket
mi azt kérte
meggyőződés-
honarufónál,
ítelte nyilat-
gye piszkol-
De nem alee-
egy olyan e-
cikke után it-
laptársunkat,
ságoknak is-
Hírek
üggyvédi kam-
dr. ügyvédet
lajstromába f-
volt bajai ug-
Bela dr. baja-
Megn-
nokban (Ba-
ünnepélyes-
d. u. 4 ó-
ünnepélyes-
hangverseny-
Kirab-
október hó 2-
A dolog ugy-
baggott pad-
pénztárszoba-
bába. A nagy-
dacára sem bi-
fiókját feltöré-
frt értéken fel-
nyomozása é-
Muskó Pál ren-
kutatják a tett-
szolgabíró, a li-
János községi-
oly nagy össze-
helyezett el, a-
Ejegyz-
állomásfőnök
Paresctich Ern-
A here-
A szegedi ko-
tartotta meg os-
lete alatt. Az t-
vesszik: Gál-
mindenekelőtt a-
tudomásul. E-
stírgönyileg ké-
kedésre, hogy n-
álljanak rendel-
dásából és az
sulyos kárai sz-
a teljes tilés. K-
hogy a kamar-
értekezlete a jó-
ki. Megszavazt-
költsegeiből reu-
éves kiállításra
múzeumnak. Tá-
bródi kamara a
ország kormány-
bizottságnak az-
rakományra sz-
pud-12,300 kg
Fölterjesztet-
hez, hogy a pa-
lebonolytatisa er-
éreből is szűks-
A szegedi női k-
részére a kamari
iparos segédék
meg. A takácsipar
egy cégnek aján-
kzt a bizottsághoz
kedésben a ke-
tanácskozni fog-
Póstaha-
írja, Ó-Becsen a-
dött járt a tem-
sitendő postapala-
alkalmas helyet
épitik az új post-
Gimnázium-
kai gimnázium ó-
ideje, hogy má-
épület terve egy-
valóslulashoz. Meg-
leirat, amely jó-
pályanyertes terv-
hivatal a részlete
gium 16 ezer nég-
forintért vett meg
Hymen.
végrehajtó e hó
Keleti Fáni kisas

Halálozás. Konyovits Jusztin földbirtokos, városunk törvényhatósági bizottságának virilis tagja, mint részvétellel értesítünk, tegnap e hó 2-án az esti órákban rövid szenvedés után hirtelen elhunyt. A hír megdöbbentő, szinte hihetetlen volt s az egész városban a legőszintebb részvétet keltette fel. Konyovits Jusztin városunk közéletének egy igen tekintélyes és népszerű alakja volt, aki mindenki részéről igaz tiszteletben részesült. A város közönségének osztatlan részvéte kíséri utolsó útjára.

„Alca iacta est.” Ez alatt a cím alatt a „Z és V.” legutóbbi számában egy cikk jelent meg, amelynek írója a választások eredményét kritizálván, a szabadelvű párt győzelmét fölötti szertelen elkeseredésében durva, piszkos hangon támad a magyar népre azért, hogy nem az ellenzék, hanem a szabadelvű párt zászlaját vitte győzelemre. Hogy milyen durva a cikk hangja, annak megvilágítására álljanak itt a következő sorok:

„S mi vár reátok ti kores magyarok!
A megvetés, az undor! Nincs bocsánat! Nincs feledés. A gyilkos még számalmat érdemel, de a honáruló csak kötelel. Honárulók vagytok! Mindannyian, kik a kormányra szavaztatok, honárulók vagytok s megértetek az akasztófára! Kísérni fog benneteket a magyarok átka!
Verjen meg az Isten!”

Ezeket írja a cikk szerzője befejezésül. Nos hát mi azt kérdezzük, hogy a magyar népet, a mely tiszta meggyőződésből a legszentebb jogát gyakorolta, szabad-e honárulónak, akasztófára valónak nevezni. Egy nemzet ítélete nyilatkozott meg az urnák előtt; azt a nemzetet így piszkolni — igenis hazaárulás, akasztófára valóság. De nem alacsonyítjuk le lapunk hasábjait azzal, hogy egy olyan emberrel bocsájtózkodunk polemikába, a kit cikke után ítéle csak örültnek lehet tartani. Csodáljuk lapársunkat, hogy hasábjait már a leggruttább piszkoságoknak is meguyította.

Hírek az ügyvédi kamarából. A szabadkai ügyvédi kamara közlése teszi, hogy Rothman Árpád dr. ügyvédet Zenta székhelyűleg az ügyvédek vezettől lajstromába felvette, továbbá, hogy néhai Juray Antal volt bajai ügyvéd irodája részére gondnokul Nikolauz Béla dr. bajai ügyvédet rendelte ki.

Megnyitási ünnepély. Apatini söröcsarnokban (Bajai utca) újonnan felépített csarnok ünnepélyes megnyitása vasárnap, november 8-án, d. u. 4 órakor lesz megtartva. A megnyitási ünnepélyen a zombori önkéntes tűzoltók zenekara hangversenyt ad.

Kirabló községi pénztár. Petrovosszellőn október hó 29-én éjjel kirablották a községi pénztárt. A dolog úgy történt, hogy az ismeretlen tettesek a nyitva hagyott padlásajtón felmentek a padlásra, a padlatot a pénztárszoba felett felszakították és leereszkedtek a szobába. A nagy Wertheim-szekrényt minden erőlködésük dacára sem bírták feltörni. Azonban a pénztárnok asztalfiókját feltörték és abból 4345 ft 32 kr, ezenkívül 200 ft értékű felül okmánybélyeget elraboltak. A tettesek nyomozása erősen folyik, a csendőrség és a rendőrség Muskó Pál rendőrfelügyelő vezetésével szorgalmasan kutatják a tetteseket. — Dr. Balaton Gyula ó-becsei szolgabíró, aki nyomban Petrovosszellóra utazott, Bslasa János községi pénztárnok ellen, mivel az szabályellenesen oly nagy összeget az asztaliókban s nem a pénztárban helyezte el, a fegyelmi vizsgálatot megindította.

Eljegyzés. Lichtblau Ferenc petrováci vasuti állomásfőnök eljegyezte Parsetich Etele kisasszonyt, Parsetich Ernő plávnai kántor-tanító leányát.

A kereskedelmi és iparkamara ülése. A szegedi kereskedelmi és iparkamara október 29-én tartotta meg október havi teljes ülését Gál Ferenc elnöke alatt. Az ülés tárgyalásairól a következő tudósítást vesszük: Gál Ferenc elnök megnyitván az ülést, az mindenekelőtt az elnöki jelentéseket tárgyalta és vette tudomásul. Ezek között azt, mely szerint az elnökség sürgönyileg kérte a kereskedelemügyi minisztert intézkedésre, hogy megfelelő számú vasuti teherszállító kocsi álljanak rendelkezésre, mivel a készletek tulinhozódásából és az elmaradó szállításokból a gyártelepek súlyos kárai származnak. Örvendetesen tudomásul vette a teljes ülés Kuliyi Zsigmond titkár azon jelentését, hogy a kamaráknak Kolozsvárt megtartott országos értekezlete a jövő évi értekezlet helyéül Szegedet jelölte ki. Megszavazta a teljes ülés a kamarák kiállításának költségeiből reá eső részt és elhatározta, hogy az ezredéves kiállításra levő kiadványait átengedi a kereskedelmi muzeumnak. Támogatását határozta el a teljes ülés a bródi kamara azon kezdeményezésének, hogy Magyarország kormányja is állást foglaljon az orosz tarifabizottságnak azon határozata ellen, hogy az egész kocsirakományra szóló kedvezményes díjtételeket csak 7500 pud-12,300 kgr. súlyú kocsirakományokra alkalmazza. Fölterjesztést intéz a kamara az igazságügyi miniszterhez, hogy a palánkai járásbírósnál az ügyek gyors lebonyolítása érdekében, tehát kereskedelmi és ipari érdekből is szükséges személy-szaporítást engedélyezzen. A szegedi női kereskedelmi tanfolyam két növendéke részére a kamara 50—50 ft tanpénz ösztöndíjat, a zentai iparos segédek szakrajtanfolyamára 75 ftot szavazott meg. A takácsipari szövetkezet tervezett alakítása ügyében egy cégnek ajánlata érkezett a kamarához. A teljes ülés ezt a bizottsághoz utalta, mely e nagyfontosságú textilipari kérdésben a kereskedelmi miniszter intézkedése után tanácskoznia fog.

Póstház építés Ó-Becsén. Mint tudósítónk írja, Ó-Becsén a napokban a miniszteriumtól két kiküldött járt a temesvári postaigazgatósági titkárral, a létesítendő postapalota telek megvásárlása ügyében; mivel alkalmas helyet találtak, valószínűleg nem sokára fel is építik az új postaházat.

Gimnázium-építés Szabadkán. A szabadkai gimnázium öreg épülete nagyon korhadt már és ideje, hogy másikká költözzön át a gimnázium. Az új épület terve egy lépéssel ismét közelebb jutott a megvalósulásához. Megérkezett Szabadka városához a miniszteri leirat, amely jóváhagyja a Raichl J. Ferenc műépítész pályanyertes tervét. A városi tanács utasította a mérnöki hivatalt a részletes tervek kidolgozására. Az új gimnázium 16 ezer négyszögletes telken épül, amelyet 54 ezer forintért vett meg a város.

Hymen. Bende Ignác szabadkai kir. bírósági végrehajtó e hó 8-án tartja Békés-Csabán esküvőjét Keleti Fáni kisasszonnyal.

Eljegyzés. Szikes Ignác kulturműnök Torzsán, jegyét váltott Zsótér Aranka kisasszonnyal B-Feketehegyről.

A szivarvègek értéke. Alig hinné az ember, hogy azok a szivarvègek, melyeket nagy hanyagul az utcán és a kávéházban eldobunk, ha összegyűjtetnénk, mily óriási értéket képviselnének. Példa lehet erre az angol statisztikai hivatal jelentésének az a passzusa, — mely szerint az Angliában évenként összegyűjtött szivarvègek értéke 12 millió forintot tesz ki. Hogy e szám nagyságát teljesen méltányolni tudjuk, meg kell gondolnunk, hogy Angliában az emberek főleg pipálnak és aránylag keveset szivaroznak.

Szerencsétlenség. Schmidt Fülöp újberbázi kovács-műhelyében a napokban, midőn a munka szünetelt, két fiú játszadozott. Az öregebb csupa játékkedvből mozgásba hozta a műhelyben levő furógépet s a kisebbik véletlenül belenyúlt a gépet mozgató kerékbe, mely balkezének mind a négy ujját leszakította.

Öt hónapig haldokolt. Rettenetes halállal halt meg Zentán, mint onnan jelentik, egy szerencsétlen asszony. Kosztolnik Dánielné a halott, aki öt hónap előtt mérgezte meg magát s csak most szabadult meg a kínjaitól. Öt hónapja annak, mikor észrevette, hogy az ura elhidegült iránta s mást szeret, valami éjjeli kávéházi szepséget. Ezért aztán a családott szerelmese szokásos eszközéhez, a gyufához folyamodott. Beázta sok csomag mérgét vízbe s megitta az oldatot. Az öngyilkossági kísérletet észrevették s az orvosok annyira bírtak vele menni, hogy nem halt meg azonnal. De nem ért az semmit. Öt hónapig szenvedett a szerencsétlen, míg végre a napokban a halál megváltotta a kínjaitól.

A tolvaj pincér. Kolozsvári feketehegyi nagyvendéglős pincére Popovits Sándor, nem lehetett valami nagyon meglepődve a pincéri jövedelmével; legalább erre mutat az, hogy a múlt héten egy éjjel főnökének egyik ruhásszekrényét feltörte és abból 7 drb selyemkendőt, egy asztrachán sapkát és más apróbb ruhaneműt kivéve megugrott. A becsült utjáról eltántorodott pincért a csendőrség nem fogta meg el.

Késelő szerető. Szabadkáról írják: Véres tett színhelye volt a múlt vásár alkalmával a szabadkai indobáz pénzár előtti tere. Az elbuzult vagy a csalódott szerelem bieskát adott Fülöp János kocsi ember kezébe, ki a vasuti jegyet megváltott s elutazni készülő kedvesét Szalay Annát, miután ez nem akart Szabadkán maradni, melbe szurta. A szerencsétlen leány anyja karjaiba esett vissza s a pihető kebléből felbugyánó vér kedvesét is öntözte. A nehéz sebesülést kórházba szállították s a kocsi mellett a Kazinczy-utcában fogták el kedvesét, kit a leány ismert föl. A lányt a kórházban ápolják, Fülöp Jánosra a törvény tette rá kezét.

Térképismertetés.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási térképe. Rajzolta: Hátsék Ignác, m. kir. térképész. Kiadja: Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) Budapest. IV. kiadás. Ára 30 kr. Méret: 1:500000.

Míg régebben igen kevés gondot fordítottak a földrajzi szemléletképekre, sőt magukra a térképekre, addig a mai előhaladott nyomdai technika segítségével folyton odatörekcsenek a kiadók, hogy a lehető legjobbat és legteljesebbet alkossák. És ez örvendetes haladás, mert minden alapos tudásnak sarkköve a szemlélet. A szemléletésnek megfigyelésre, látásra, gondolkodásra készítető és szoktató elve ma már nemcsak a természet-tudományok tanításában érvényesül, hanem helyet követel ez magának a földrajz és más tantárgyak keretében is. Az oktatás nagy fontosságát is tulajdonít a szemléletésnek, mert általa a megismertetendőt a tanulók érzékei elé hozza. A hol az hiányzik, ott a lélek tartalma türes szokézetekre süljed.

A földrajznál leginkább a földképek közvetítik a szemléletést és úgy látszik, hogy a kiadók ezt a megyék térképeinek készítése alkalmával szem előtt is tartották és így, természetesen, megynék térképénél is. A térkép kivitele kifogástalannak mondható, mert ötféle színben vannak feltüntetve az egyes járasok. A szabad kir. városok is külön vannak feltüntetve. Szép, világosan olvasható betűkkel nyomtatva az egyes helységek nevei. Minden község mellett ott találjuk az azt megillető jegyet (szab. kir. város, vár, nagy- és községjel; fel van tüntetve a posta-, távirtda-, vasuti- és hajóállomás, csatahely az évszámmal). Aztán fel vannak tüntetve a forgalomban lévő, építés alatt álló és végül még a még csak projektált vasutvonalak is (pl. a Gombos-Elementér projektált). De a mi a térképet felette becsessé teszi — és eddig sehol sem láttuk — az a megye képet környező szemléletű képek. Valóban szerencsés ötlet volt a megye természetét, közlekedési eszközeit, foglalkozást feltüntetni és mondhatjuk csinos kivitelben.

Igy látjuk ott: egy kosárban komlót, 2 köteg dobánylevelet, egy mérőben babot, 2 zsák lisztet, gabonakévet, egy hordó bort, egy köteg lent (tán jobb lett volna kender), egy köteg selymet, dinnyeket stb; aztán szarvasmarhák, (ló hiányzik) sertés, juh-nyájat. A közlekedési eszközök közül a vasut, gőzbajó, csónak, melyben egy halász ül kifeszített hálóval. Végül Ujvidék látképe a hajóhíddal. Ott látjuk meg a jelmagyarázatot, valamint a 13 járás megnevezését is.

Összegezve a fent elmondottakat, be kell vallanunk, hogy a kiadó cég egy kitünő szemléletű eszközzel kedveskedik nekünk, miért is nem mulasztatom el megynék e térképet az érdekeltek figyelmébe melegen ajánlani, sőt mondhatom és kívánom is, hogy egyetlen bácskai népiszkolából, de különösen a nem magyarajku iskolákból ne hiányozzék, hol ugyanis a gyermek egy csomó kifejezéssel szaporithatja magyar fogalomgyűjteményét, oda lévénnek nyomtatva az illető tárgyak nevei. De ne hiányozzék e térkép ott sem, hol megynék nagy térképe esetleg már be van vezetve.

Holzmann Ignác,
néptanító.

Építő iparosok tanfolyama.

A szegedi állami fa- és fémipari szakiskolával kapcsolatos építő-ipari tanfolyam a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 80656/1805. sz. a. kiadott új magas rendelete

értelmében új szervezeti szabályzatot nyert, mely szerint az építő-ipari tanfolyamok 4 évre terjesztetnek ki.

Tájékoztató végett az intézet igazgatósága közzéteszi a szervezeti szabályzat következő pontjait:

1. A tanfolyam célja és feladata a gyakorlatban működő kőmives-, ács- és kőfaragó-tanoncoknak és segédeknek oly mérvű elméleti kiképzése, hogy azok idővel mint munkavezetők (pallérok) vagy mint önálló kőmives-, ács- és kőfaragó-mesterek működhessenek.

2. A tanfolyam a munkavezetők számára három, a kőmives-, ács- és kőfaragó-mesterek számára pedig négy téli félévre terjed. A tanév évenként november hó 3-tól március hó végéig tart.

3. A tanfolyamba főlvetetnek mint rendes tanulók azon kőmives-, ács- és kőfaragó-tanoncok vagy segédek, kik 15-ik évtiket már betöltötték és iparukban már legalább egy évig dolgoztak.

Előképzettség gyanánt megköveteltetik a felveendő tanulóktól a népiszkola elvégzése, vagy ennek hiányában megfelelő főlvételi vizsgának sikeres letétele.

Amennyiben a rendelkezésre álló hely azt megengedi, vendégtanulóul is felvétetnek olyanok, kik a fentjelölt iparágak valamelyikében gyakorlatilag működnek és a tanfolyam egyik vagy másik tárgyából kívánják csak ismereteiket bővíteni.

4. A főlvetelre először jelentkező tanulók erkölcsi magaviseletéről, elvégzett iskolai tanulmányaikról és védhímlőbeoltásról szóló bizonyítványokat tartoznak bemutatni.

5. A felveendő tanoncokat munkaadó mestertük tartozik bejelenteni az intézet igazgatóságánál. A mesterek kötelezik magukat arra, hogy tanoncaikat a tanfolyam óráira rendszeresen elküldik és az oktatás ideje alatt semminemű más munkára nem szorítják.

6. A tanulók a beiratáshoz személyesen tartoznak jelentkezni.

A beiratás minden évben október hó 20-ától november hó 2-ik napjáig tart. November 3-ik és 4-ik napjain felvételi pót- és javítóvizsgálatok tartatnak.

A későbbben jelentkezőket, kellő igazolás mellett, az igazgató saját hatáskörében november 10-éig veheti fel.

Betegség, avagy egyéb fontos és beigazolt akadályoztatás esetében levélbeli megkeresésre és a szükséges okmányok beküldése mellett kivételesen szintén főlvehetők a tanulók a kijelölt határidőn belül.

A tanuló felvételéről igazolványt kap.

7. A beiratás díja évenként 1 forint. A tandíj 3 ft.

A tanév megnyitása után a beiratási és tandíjat senkisémm veheti vissza.

A tanuló a tanítás szereinek használatáért évenként 2 forintot fizetnek.

8. Az első évfolyamba belépő azon tanulók, kik népiszkolai bizonyítvánnyal nem bírnak, a népiszkolai tantárgyakból felvételi vizsgálatra utasítatnak.

A felvételi vizsgálatok az igazgató vagy annak helyettese és a vizsgáló tanár jelenlétében folynak le. A felvételi vizsgálat díjmentes.

Ezzel kapcsolatban értesíti az igazgatóság az érdeklődőket, hogy az építő-ipari tanfolyam I-ös osztályára, melyre a fönti szervezet értelmében történnék a főlvetel, a mai naptól kezdve november hó 26-ig, délelőtt 8—10 óráig tartatnak a beiratások.

A tanfolyam II-ik és III-ik osztályára az új szervezet nem terjeszthető ki, ezekre tehát a régi szervezet értelmében a beiratások november hó 1—10-ig ugyan-csak 8—10 óráig eszközöltetnek.

Az igazgatóság figyelmezteti a tanfolyamra iratkozni szándékozókat, hogy a beiratkozásra kellő időben jelentkezzenek, mert az első osztályra helyszüke miatt csak 30 tanuló vehető fel.

Szeged, 1896. október 24.

Az igazgatóság.

Művészet és irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” október 25-iki száma 23 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „A magyar földrajzi társaság jubileuma” (Koburg Fülöp herceg védnök, Vámbéry tiszteletbeli elnök, Erdői Béla elnök, Berec Antal főtitkár, Lócy és Márki előadók arcképeivel). — „A kuruc nótákból”. — Endrői Sándortól. — Regénytár: „Az eltűnt”. Regény, írta Szivos Béla (Linek Lajos rajzaival); „Híres asszonyok; Napoleon nővérei”. Történeti rajzok (képekkel). — „Egy fejedelmi örömapa és családja”. — „Az új igazságügyi palota”. (képekkel). 1. A palota a nádor-utca felől nézve. 2. Iustitia szobra Strobl Alajostól). „Az ezredévi kiállításból: Zenei emlékek Sztankó Bélától. — „A Saturnus bolygó” (képekkel) Wonaszek tanártól. — „Örmény bombák kiállítása Konstantinápolyban” (képpel). — „A velocipéd gyártása”: — „A dévényi ezredévi emlékmű felavatása” (képpel). — „A cenkhegyi ezredévi emlékmű” (képpel). — „A földrajzi társaság diszgyűlése” — „Képek a kiállításból” — (képekkel). — Két székegy vértanu emlékoszlopa Kolozsvárott” (képpel). — „Ezredévi ünnepélyek.” — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok egészítik ki a lap tartalmát. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 ft, a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 ft. Megrendelhető a Franklin-társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV., egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre csak 1 ft 20 kr.

AZ UTOLSÓ VASÁRNAP.

Nem irtam ugyan az elsőről, de azért jogosítva érzem magam megemlékezni az utolsó. Hisz az elsőről a kiállítás megnyitása után annyian emlékeztek meg lelkesedéssel, ne hagyjuk búcsúsó nélkül elmúlni az utolsó sem.

Az októberi égbolt felhős. A nap szeszélyesen előbukkan és ismét eltűnik. De a délutánt mintha külön meg akarta volna tisztelni az idő, az égbolt egészen kiderült. Már délelőtt is sokan keresték fel a kiállítást, de délután tódul a közönség. A legszebb júniusi napok láttak csak ilyen tölöngést a villamos vasutak körül.

Nem is csoda! Egy hét múlva a tündérváros megszűnik létezni. Sokan csak vasárnap kereshetik fel és sietnek az utolsó alkalmat felhasználni. Az utolsó hét már ugyanis a rombolásé. A vendők elvihetik a megvásárolt tárgyakat és sokan a kiállítók közül is elszállítanak egyet-mást. Mikor már eddig is akadtak titkos szállítókra, az utolsó héten még nagyobb lesz a bizalmatlanság az érdekeltek részéről. De a mint egy erős kéz varázsűtséire épült fel minden s jött rendbe, úgy a szétoszlás is minden fennakadás nélkül simán fog lefolyni.

Fájdalom fogja el mégis a lelket e gondolatra! Nemholt múzeum volt a mi kiállításunk, a hol az összehalmozott tárgyak nézése fárasztó hatással van a szemlélőre. A kiállítás a nemzeti élet nagy folyójának egy kis mellékosatornája, melyben eleven élet lüktet. A nemzeti tevékenység különböző ágait működésükben és a maguk természetes keretében láttuk ott.

A szigeten emelt építéscsoport maga a nemzeti történet. Történetünk emlékei a legrégebb időktől napjainkig vannak itt felhalmozva; de nem holmi görög stílus palotákban, hanem történelmi nevezetes épületeink há utaztatában. Maga az épület méltó a tanulmányra s összhangban van a benne levővel. A különböző iparágakat lehetőleg tevékenységben látjuk bemutatva. Itt a selyemgyár, a szövőgyár, a dobánygyár, a nyomda, jeget készítene s még csokoládét is. Hogy a hadsereg kiállítását ne mellőzzem, mely egyike a legteljesebbeknek: ide csak emberek s lovak kellene, rögtön lehet egy kis csatát eljátszani! A földművelés, vadászat, halászat a maga természetes valóságában van feltüntetve s odavarázsolja élénk a gazdaságot, az erdőt, a halastavat.

Mind ez, a mint mondom, a nemzeti élet — kicsinyben. A mozgalmasság, az élethűség ragad meg s ezt nem nyújtja semmiféle múzeum, gyűjtemény. Mind ez megszűnik néhány nap múlva. Illetőleg a nemzet nagy munkája folytatódik, de nem lesz meg a koncentrálás e szűk térre. A városi élet néhány épülettel gazdagabb lesz és fákban sokkal szegényebb. A történelmi csarnokok fennmaradnak, az iparszarnok, mely már egy kiállítást túlélt; kár lenne a közlekedés impozáns renaissance stílus palotájáért s még néhányért. A többi kint ül s elpusztul a földszínről. A téli hóval mintegy elolvadnak s tavaszra már hiába keressük...

Öt óra van, a közönség elhagyja a pavilonokat. A korzó benépesül, mintha a földből nőtt volna a tömeg. A szökőkút előtt a honvédeknek játszik, mely most a közönség kedvence. Körülállják s szinte életveszélyes tölöngés támad. Mászor is sok a hallgatója akár itt akár a szigeten hallatja a magyar potpourrikat és indulókat. Ebben utánozza a közönség zenekara és ma már a történelmi csoport előtt bőven játszott magyar darabokat, minthogy látja a közönség mennyivel kevésbé méltányolja a komolyabb külföldi zenét.

A közönség között még mindig sok vidéki látogató van. A barakkok mindig telve vannak s lépten-nyomon találkozunk felrándult földművesekkel. Emitt egy vidéki középiskola ifjuságát vezeti néhány tanár. Amott öt-hat bosnyák leány tűnik fel nemzeti viseletben. Még egyes külföldi nevezetességek is csak e napokban keresték fel kiállításunkat.

Az elektromos lámpák kigyúlnak a sötét beállítával. Az iparszarnokot ismét megnyitják egy órára s a közönség úgy tódul befelé, mintha először látná. A vásárlási kedv igen nagy s ha minden nap ilyen szép vasárnap lenne ezentúl, a vendők szétbordanák az egész iparszarnokot. Az épület tetőjéről az elektromos fényoszlop sugárait a sötétben ép felszálló katonai léghajóra vetíti s követi a sugárkévevel röptében. Igen érdekes látvány az egyre kisebbedő sárga gömb a sötét éjben.

A zene hallatszik mindentűn. De az éj hívős a közönség lassanként távozik. A városba húzódnak s nemsokára korcsolyával megyünk ismét a ligetbe!

Charles.

Közgazdaság. István gazda tanácsai.

A gabonaárak az utóbbi időben szépen javulnak. Ez a javulás most minden valószínűleg tartós lesz, mert Indiában, abouan sok gabonát szoktak Európába hozni, igen rossz termés volt. Ezért aki nem kénytelen vele, várjon még egy kicsit az eladással.

Sok eső járt mostanában, mely a tengeri tőrest és szüretet nagyon akadályozta. Ez az időjárás kárt is csinált, mert a szőlő igen rothadt, azonképen a burgonyában is sok kár esett.

A föld most elég nedves, az eke jól járja. A tavasziak alá vigan szánthatunk.

A sertés, a burgonya és répatarlón, a birka a szénatarlón és a fel nem szántott egyéb tarlón még talál egy kis eleségre; de a számos marha már istállóba került, megkezdődik a téli takarmányozás. Ha mindenféle nehezebb külső munkának vége szakad, legfeljebb trágyahordás járja: az igás állatot soványabb kosztra lehet fogni. De aztán ez a sovány koszt ne legyen annyira sovány, hogy tavaszra bőrével számoljon be a jószág. A vembes állatokat, bizó ökröket, hizó sertéseket, magától értetődik, hogy most is jól kell táplálni.

Ha egyéb külső munkát elvégeztünk és az ut is alkalmas rá, hozzáfoghatunk a trágyázáshoz úgy a szántóföldön, mint a szőlőben, gyümölcsösben és a kertben.

A szőlőt takarjuk be. Különösen homokon ezt nem szabad elmulasztani, mert könnyen elfagy. Az állatészre szánt vesszőt szedjük meg és vermeljük el laza vagy homokos föld közé úgy, hogy se nedvesség, se fagy ne férjen hozzá. A döntést, bújást is meg lehet kezdeni.

Ha az új borok kiejerték, töltögesítsük fel a hordókat. Eleinte gyakrabban kell töltögetni, mert az új bor gyorsabban apaszt.

A burgonyát, répát vagy pincébe rakjuk el, vagy bevermeljük.

Az új tengeri legjobb göréba tenni; ha padlásra tesszük el, vékonyan teressük el, mert a még ki nem száradt csövek könnyen megromlanak.

A gabonát szorgalmasan forgassuk.

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk munkatársai, levelezői és barátai, a kik szívesek voltak a választási mozgalmáról nekünk értesítéseket küldeni, fogadják ez uton köszönetünket.

E. K. „Beteggyádnál.“ Bevált. Köszönet, a többi várjuk.
Muzsa. Verseit megkaptuk; kívánatához képest levelet írunk.
M. M. A sajtukacokkal nem foglalkozunk. Mért akar velünk ilyen rossz tréfát űzni?

Ubique. Azt a közleményt későn kaptuk meg. Most, a fényes győzelem után pedig már nem akarjuk bolygatni az ügyet. Bocsásunk meg a győztes a levér ellenfőnek, még ha az utóbbi nemtelen fegyverekkel küzdött is.

M. S. Budapest. Alkalmi közleményét megkaptuk s mai számunkban közöljük. Az az ur még itt van lapunknál s velünk együtt örül abbéli ígértének, hogy lapunkat munkásságával szerencsétlenül fogja. Üdvözlét!

Cz. I. Kis-Hegyes. Bocsásunk meg neki! Ne állítsuk nyílvánosan pellengére, elég, ha önk megterített ellene a szükséges lépéseket! Keményfi. A beküldött „Csingilingi esárda“, „Blankának“ és „Hogyha“ című verseit közölni fogjuk. Köszönet!

Sz. K. Felső-Szat-Iván. Ön maga is beláthatja, hogy nem volna lovagiasak, ha a győzedelmes harc után bánatánk őket. Hadd beszéljenek, a mit akarnak, a polgárság ítélete ugy sem az ő javukra billentette le az igazság mérlegét. Különbözik köszönet a szives figyelemért.

Titel. Szép öntől, hogy anyanyelvén is óhajt verselni, kár azonban, hogy nem tud úgy verselni, mikép zöngényei megütnek a mértéket. Az akarat nem elég, tehetség is kell!

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyéd.

Lapulatadonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

3300. szám

1896.

Faeladási hirdetemény.

Alulírott hivatal részéről közhírré tétetik, hogy a bezdáni, apatini, dorozsói és palánkai m. kir. erdőgazdálkodásához tartozó, a folyó évben kibaszalás alá kerülő kemény- és lágyfa vágások felsőbb jóváhagyás fentartása mellett **f. évi november hó 16-án d. e. 9 órakor** alulírt erdőhivatali irodájában megtartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőknek eladatni fognak.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint az egyes vágások részletes beolése az alulírott erdőhivatalban és az illető erdőgazdálkodásokról a szokásos hivatalos órákban megtudhatók.

Apatin, 1886. október hóban.

M. kir. Erdőhivatal.

9349. sz.

tkvi 1896.

Árverési hirdetemény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pávlovits Jenő dr. végrehajtónak Vladiszavlyev Péla végrehajtást szenvedő elleni 400 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (és kir. járásbíró) területén lévő s Ó Szivacaon fekvő, az ó-szivaci 1864. sz. tjkvben Vladiszavlyev Dávid és Péter, Szadzák Jován, Szadzák Dusan, kisk Szadzák Szvetozár, Vladiszavlyev Alka férj. Pavkov, Vladiszavlyev férj Zsekiés Néca, Vladiszavlyev férj. Abadszin Péla tulajdonánál bejegyzett s III. alatt foglalt 186. hr. s 136. ö. i. számú egész házra és beltelekre az árverést 400 frtban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte, és hogy a f-nebb megjelölt ingatlan az 1896-ik évi november hó 23-ik napján délután 10 órakor Ó Szivac közpőházánál megtartandó nyilvános árverésben a megállapított kiküldési áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 10%-át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiküldött szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1896. évi szeptember hó 30-án.

A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság:

Radány bíró helyett:

Hetteszheimer,

kir. törv. bír.

5578. szám.

kig. 1896.

Pályázati hirdetemény.

Csonopla községben lemondás folytán üresedésbe jött és 300 frt — előleges havi részletekben kiszolgáltatandó — évi javadalmazással ellátott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhivatnak a pályázni óhajtok, hogy szabályszerűen jeltől folyamodványaitok **1896. évi november hó 10-éig** hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezendők figyelmen kívül hagyatnak.

Zombor, 1896. évi október hó 22-én.

Vujevich,

szolgabíró.

3—2

Zomber. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Eladó

szabad kézből 12 kat. hold 232 ölyni I-ső rendű szántóföld (Csajra) épületekkel és egy évi bérlettel. Városhoz és a csatorna uszodához közel esik. Cim a kiadóhivatalban.

5006. szám.

kig. 1896.

Pályázati hirdetemény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásához tartozó Kerynya községében üresedésbe jött községi jegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom az ezen 600 frt évi fizetés, 6 öl kemény tűzifa, szabad lakás, $\frac{1}{4}$ telek föld (melynek adóját a jegyző tartozik fizetni) haszonélvezetével egybekötött állást elnyerni óhajtokat, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **folyó évi november hó 13-áig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később beadottak figyelembe nem vétetnek.

Zombor, 1896. évi október hó 26-án.

Tarcsay,

főszolgabíró.

3—1

KOLLÁR JÁNOS

mezőberényi (Békéscsaba) szőlőtelepén ugy idei, valamint 2 éves, gyökere, fácskák, fészéjszók

3—1

FAJTISZTA

csemege és borsfajokban nagyobb mennyiségben eladó.

A csemege fajokból: 100 drb 15—18 frt, 10 drb 2 frt, 2 frt 50 kr.

Borsfajokból: 100 darab 14—15 forint, 1000 darab 120 frt.

A két éves ojtványok 30 százalékkal drágábbak.

Fajok: Chasselas blanc, Fontaineblau blanc és rouge, Chasselas Gamma Dromme, Ch. Corneille, Ch. de bor sur aube, Ch. blanc croquant, Chass. Malaga, Chasselas d'angers, Chasselas rouge Royal, Ch. r. croquant, német fehér, Kossuth Lajos, Muscat Alexandrie blanc, Muscat Hamburg, Muscat narancsízű, Mascadire Withe, Muscat Ottonel, Muscat blanc croquant, Muscat Frontignon, Izabella, vegyes csemege és vegyes muscat fajok.

Borsfajok: Olasz rizling (rip. portalis és solaris alanyon), Mézes fehér, Mustafa, Piros bakator stb. Nagymennyiségű II. osztályu telepítésre alkalmas fajtiszta riparia portalis, salecta, tomentos, sauvage és vitis tolonis egy éves gyökere, valamint sima vesszők.

II. oszt. gyökere vesszők ezre 12—20 frtfg.

II. oszt. sima vesszők ezre 5—8 frtfg.

443. szám

1896.

Árverési hirdetemény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1417/1895. sz. végzése által dr. Legrand Ferenc hódásági ügyvéd által képviselt özv. Neumayer Pálné javára Butter-Walter Antal és Butter-Walter Vilma hódásági lakosok ellen 441 frt 95 kr hátralékos tőke, ennek 1895. évi október hó 20-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 74 frt 08 kr perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1389 frt 30 kr-ra becsült különféle rőfősárak stb. ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 3996/1896. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Hódásghon alperesek üzletében leendő eszközzésére **1896 évi november hó 9-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésben az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásghon, 1896. évi október hó 12-én.

Váczy János,

kir. bir. végrehajtó

Pályázati hirdetemény.

Kunbaján (Bácsm.) lemondás folytán üresedésbe jött német tannyelvű róm. kath. I. és II. oszt. fitanítói állásra **folyó évi november hó 10-ig** pályázatot nyitattik. Az állás javadalma: 1. 305 frt készpénz. 2. 6 öl lág hasábfá vagy 42 frt. 3. Szabad lakás. Ezenkívül 53 frt a következő feltételek mellett: a megválasztott tartozik az ismétlő- és ipariskolások is tanítani, a faiskolát gondozni és az iskolaköteleseket, valamint az óvodaköteleseket összeírni, a kántort pedig akadályoztatása esetén minden kántori teendőket helyettesíteni. A pályázni kívánók jól felszerelt kérvényeiket a fent jelölt határnapig a kunbajai kath. iskolaszékre címezve, főt. Tormágy Gábor eszeres-plébános urhoz Katymárra (Bácsm.) küldjék.

Kelt Kunbaján, 1896. évi október hó 17-én.

Az iskolaszék.

2—1

Egyes
A
illetve
szert
a lap

Egyes

A

Az
annak a
esztendő
elzárando
nemzeti
bámulato
haladás i
Mi s
Szor
sége sze
a tündér
csákányo
melyet eg
szehordt
magunk
bennünke
bizalmunk
hetlenné

Való

mulik a f

De a

tatlannak,

s mérlegel

Mit eredm

ér az arat

És itt

birái vagy

Nem

nek még n

vesszők az

A leg

tartjuk, h

Évszázado

rosszakar

tiintették f

alacsony f

ciával nyo

ban levő n

Jól en

melyben a

hireket terj

„betyár“-vi

emberek, a

szudáni exp

hogy a mag

A

Volt ez

kit Karennak

Egyed i

ide s tova jö

sokan jöttek

parasztok m

mikor a hossz

magé punctot

kévkéült, sz

kapjanak, a

korcsmáig.

De Kare

lassan járt ke

Kicsiny

komoly és ba

mulathattak

szándékkal j

a kávét gyors

dicsérték Kare

suhant, csodál

daróc-alakokat

utána nézett,

Karennak

lyek, ha mag

nagyon messz

hajlottak, min

Azért az

jól, a mit töl

sohasem téve

beune, mintha

hallgatónék, n

A szél n

csapkodta, hen

a nehéz hullár

magát a tenger